

**prof. dr. Andreja
Žgajnar Gotvajn**

dekanja

*Fakulteta za kemijo
in kemijsko tehnologijo
Univerze v Ljubljani*

Ob tej svečani priložnosti, ko revija *Acta Chimica Slovenica* praznuje svojo sedemdesetletnico izhajanja, imam čast in veselje, da kot dekanja Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo UL napišem nekaj besed. Ta pomemben mejnik odraža ne le dolgotrajno zavezanost revije kemijski znanosti, ampak tudi njen vpliv na razvoj kemije in s tem povezanih ved v Sloveniji in širše. Revija je od samega začetka predstavljala pomembno platformo za objavo visokokakovostnih znanstvenih prispevkov s področja kemije. Njena vloga pri spodbujanju raziskovalne dejavnosti ter izmenjavi znanja med raziskovalci in akademiki je neprecenljiva. Revija je postala ugleden vir informacij za kemijsko skupnost, ki ji omogoča, da sledi razvoju stroke v mednarodnem okolju in k njemu tudi pomembno prispeva. Njena vsebina, ki obsega širok spekter tematik, od bazičnih raziskav do predstavitev bolj aplikativnih in industrijskih dosežkov, je prispevala k bogatitvi znanja in razumevanju kemije in njenih vedno bolj interdisciplinarnih uporab v praksi. Številni avtorji, recenzenti in uredniki, ki so sodelovali pri reviji, so neprecenljivo prispevali k njeni odličnosti in ugledu.

V tem obdobje sedemdesetih let so se ljudje in svet okoli revije bliskovito spreminjali. Tehnološke spremembe, ki so nas vodile od klicev s stacionarnih telefonov do video klicev z mobilnimi telefoni, od tiskanih in magnetnih medijev za zapis podatkov do virtualnih oblakov, od enostavnih avtomobilov do samovozečih hibridov in električnih vozil, od enostavnih do kompleksnih bioloških zdravil, od naravnih materialov do domala neuničljivih trajnostnih kompozitov, so neločljivo povezane s kemijo v vseh njenih pestrih oblikah. Tudi samo razumevanje znanja, raziskovanja ter njune predstavitve in pomena v javnosti v preteklih desetletjih se je z zavedanjem pomena etike raziskovanja ter odprte znanosti popolnoma spremenilo. V ospredje smo stopile tudi ženske, ki se moramo za svoje mesto v znanosti ter akademskem okolju še vedno velikokrat in neprestano dokazovati. Živimo v trenutku, v katerem imajo slike ter besede, kot so trajnost, interdisciplinarnost, mednarodnost, odmevnost, veliko moč. Pred revijo in vsemi nami se neprestano odpirajo nova vprašanja, novi izzivi. Nekaj, kar nas v tem trenutku po eni strani navdušuje in po drugi strani straši, je tudi razvoj

umetne inteligence, njene sposobnosti, avtonomnost ter s tem povezana vprašanja. Klepetalni roboti so tisti, ki bodo nedvomno spremenili svet okoli nas in njegovo dojemanje. Tudi prvi odstavek tega uvodnika je brez napak z le nekaj vnesenimi ključnimi besedami sestavil ChatGPT in kot raziskovalka se zavedam priložnosti, ki jih tak digitalen svet s svojimi orodji ponuja, a nelagodje in previdnost ostajata. Ko sem sestavek prvič prebrala, me je osupnila njegova popolnost, pri ponovnem branju pa me je zbudila njegova površinskost, praznost in brezosebnost. Tisto »nekaj« manjka, da bi se bralca dotaknilo, da bi mu karkoli od prebranega sploh ostalo v spominu. Zato smo raziskovalci lahko pomirjeni, saj bo raziskovalno delo, z vsemi velikimi prebojnimi odkritji, uspehi, pa tudi skepso, zgrešenimi hipotezami, napačnimi meritvami ter napakami ostalo v domeni ljudi. Ljudje s svojo energijo, razmišljanjem in empatijo smo tisti, ki s skupnimi močmi zagotavljamo napredek in vodimo ter usmerjamo razvoj, kot je bilo in je pri reviji *Acta Chimica Slovenica*. Ne glede na tehnični in vsebinski napredek njenega delovanja so avtorji, uredniki ter recenzenti tisti, ki prepoznajo aktualnost ter kvaliteto objavljenih prispevkov in na ta način zagotavljajo njen preboj ter obstoj med globalno prepoznanimi pomembnimi znanstvenimi revijami s faktorjem vpliva. Zato lahko mirno sprejemem pomoč klepetalnika pri zaključnem odstavku tega uvodnika, saj vem, da mi znanje in izkušnje zagotavljajo, da bom znala preценiti smiselnost, vrednost in primernost napisanega.

Veselim se prihodnosti revije in njenega nadaljnjega prispevka k raziskovalnemu in akademskemu okolju. Verjamem, da bo revija ostala ključen vir informacij na področju kemijskih znanosti in neločljiv del širokega področja delovanja naše fakultete ter stroke!